

א' אדר תש"ף

26 בפברואר 2020

בס"ד

לקראת פורים - שיעור לחטיבה העליונה

מטרות :

- הגברת המודעות לשמחת החג ורצון לשמוח, להתפרק לחגוג מכל הלב את חג פורים ללא צורך בשימוש באלכוהול
- יצירת חיבור בין סכנות ההשתכרות לבין הבחירה בשתייה כמצוות החג.
- פיתוח עמדה של אחריות חברתית – שומרי סף

פתיחה – אם יש למורה קליפ של צחוק היא מוזמנת להשמיע אותו (ניתן ללחוץ על הקישור המצורף-
[התקף צחוק](#)).

שאלה לכיתה - משנכנס אדר, מרבין בשמחה... השנה נכנסו כבר שניים מהסוג הזה. ומה אתם עשיתם שניתן לכנותו "מרבין" בשמחה? כל תלמיד מוזמן לתאר רגע של כיף, צחוק, קטעים... שהוא זימן לעצמו החודש או שהזדמנו לו... (פדיחה, מסיבה, בדיחה, אירוע, משהו שקרה במדינה, בדיחה או סטטוס שווים). לארגן את זה כמו מופע סטנד אפ... המורה מביאה "מדלייה" או "פרס" (תואם גיל) לכיתה, מי שיגרוף הכי הרבה צחוקים – יקבל את פרס "מה אתה צחוק? אנא עארף – העולם מצחיק אז צחוקים"

שיחה –

- למי קל לשמוח ולצחוק כאן בכיתה?
- מי צריך אווירה אחרת בשביל להשתחרר ולצחוק מכל הלב? איזו אווירה? מה צריך להיות שם? מי צריך להיות שם?
- מה קורה לכם כשאתם מצליחים לצחוק ולשמוח עם חברים? למה זה טוב? למה אתם מחפשים את זה?
- ספרו על בן אדם שמצחיק לכם להיות לידו?
- מי צריך אלכוהול כדי להיות שמח באירוע חברתי?

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף תכניות סיוע ומניעה

- מה הקשר בין אלכוהול לשמחה?
- האם ניתן לשמוח ולצחוק גם בלי אלכוהול?
- מה ההבדל בין שמחה וצחוק בהשפעת אלכוהול לבין שמחה וצחוק שלא בהשפעתו?
- מה הקווים האדומים שלכם במסיבות?
- אילו קווים אדומים אתם עלולים לחצות בהשפעת אלכוהול?
- איך נער/נערה מציבים לעצמם גבולות?
- מה התפקיד החברתי שלנו (שומרי סף) לגבי שתיית אלכוהול?
- אילו גורמים יכולים להגביר שמחה במסיבה? מוזיקה, אוירה, אנשים ...

דגשים ומסרים-

הקשורים למצוות השתייה בפורים: (בהתייחס למאמר של הרב ישראל מלמד. מצורף)

- בפורים ישנה מצוות שתייה מרובה אולם גם בפורים ישנן הסתייגויות וחילוקי דעות לגבי מהי כמות השתייה לקיום המצווה (ראה מאמר מצורף הרב אליעזר מלמד)
- יש להתייחס לכך שבאופן כללי בתנ"ך ובדברי חז"ל ישנה התייחסות שלילית לשכרות ושתייה בכלל. (ראה מאמר)
- בפורים, מצוות השתייה הינה שמחה בישועת ה', לזכר הנס שנעשה על ידי המשתה, (ראה המאמר).

דגשים ומסרים כלליים:

- להגביר ידע ומודעות להשפעות שתיית אלכוהול בגיל ההתבגרות
- שיכרות אינה מצב של שמחה. זהו מצב של שחרור והסרת עכבות שבהתחלה נחוה ככיף וצחוק ובהמשך הופך להרסני ופוגע, אנשים עשויים להפוך לאלימים מסכנים את עצמם ואחרים.
- שמחה מהלב היא התעלות רוחנית. מי מאתנו ששואף להרבות בשמחה, מחויב להכרה מלאה וחיבור רגשי שיאפשרו לו שמחה שלמה, מודעת ונשלטת.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף תכניות סיוע ומניעה

- השמחה והצחוק ניתנו לכולם, החוכמה היא להתאמן עליהם, להתמסר אליהם, להיות שמח מתוך הכרה.
- נערים ונערות רבים מאמינים שהם יכולים לשתות קצת ולשלוט בזה. הבעיה היא שבאווירת מסיבה, ובכלל זה מסיבת פורים, קשה להציב גבול והם נסחפים. כדאי להחליט מראש עוד לפני המסיבה מה עושים לגבי השתייה.
- נערים ונערות רבים מושפעים מהלחץ בסביבה. אל תתנו לאלכוהול לשקר לכם... אפשר לשמוח גם בלעדיו. לעיתים קורה שתחת השפעת אלכוהול אנו מתנהגים בצורה שלא מאפיינת אותנו ואולי אף נצטער עליה.
- **למה הצחוק טוב לנו?**

כי הוא משחרר, משמח, מקרב לבבות, מסיר עכבות, מביא לבריאות הנפש ובריאות הגוף (מצורפים מאמרי חז"ל).

למה האלכוהול לא טוב לנו?

- כי הוא משחרר, משמח, מקרב לבבות, מסיר עכבות:
- האלכוהול משחרר... לוקח ממך את השליטה – הוא שולט בך!
- האלכוהול משמח... שמחה שמתדרדרת לאובדן חושים ואין לך מעצורים...
- האלכוהול מקרב לבבות... גורם לך להתקרב לאחרים ולעשות מעשים שכשתתפכח לא תסלח לעצמך עליהם.
- כי הוא מסיר עכבות... יכול להפוך אותך למופרע, למתפרע, למשתולל ואפילו למסוכן.

לסיכום... האנשים שהכי יודעים לעשות שמח – לא צריכים אלכוהול.

תתחבר לעצמך לשמחה שבתוכך... ותזכור -

לשתות אלכוהול כדי לשמוח זה כמו לקלף בצל כדי לבכות – זה לא הדבר האמיתי!

אלכוהול מקלקל שמחות – אל תזמינו אותו לשמחה שלכם !

לא מאשרים את האלכוהול ונשארים מאושרים...

אלכוהול - משכר ומשקר...

אפשרות נוספת: אמרות חכמים אודות השמחה

חלק א' – לחלק לתלמידים את דף האימרות

"וצריך אדם להתגבר מאד בכל הכוחות להיות אך שמח תמיד. כי טבע האדם למשוך עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן. על כן צריך להכריח עצמו בכוח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל ואפילו במילי דשטותא.." (ליקוטי מוהרן תנינא כד)

"כדי שהשמחה לא תהיה חולפת ראה ולמד לשמח עצמך בחלקים האמיתיים והנצחיים בחייך..." (ליקוטי מוהר"ן תנינא לד)

"כאשר אתה זוכה להגיע אל התלהבות השמחה השלך לתוכה את כל דאגותיך וצרותיך.." (ליקוטי מוהר"ן תנינא כג)

"השמחה האמיתית היא פחות קופצנית ורועשת ויותר קבועה ומתמשכת. חפש ומצא אותה שם" (ליקוטי מוהר"ן תנינא לד)

"כל מחלה המגיעה לאדם שורשה הוא בקלקול השמחה" (ליקוטי מוהרן תנינא כד)

"ושמחת לפני ה' אלוקיך..." , דברים פרק טז, פסוק י"א

"ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך" (דברים, ט"ז, י"ד).

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף תכניות סיוע ומניעה

חלק ב' – בזוגות בחרו אמרה שהתחברתם אליה

חלק ג' – במליאה כל זוג מציג את האמרה שבחרו ואת הסיבה שבחרו בה

חלק ד' – בחרו בכיתה אמרה

מצוות השתייה בפורים - פניני הלכה הרב אליעזר מלמד

ההלכה מפרק ט"ז - מצוות השמחה והחסד. קישור ישיר להלכה.

מיוחדת במינה היא מצוות השמחה בפורים, והיא יותר גדולה מהשמחה שבשאר ימים טובים, שלגבי כל הימים הטובים (סוכות, פסח ושבועות) נאמר (דברים טז, יד): "וְשִׂמְחֶתָּ בְּחֶגְגְּךָ", וכיוון שבפועל רוב האנשים שמחים בשתיית יין, יש מצווה לשתות יין, אבל אין מצווה להרבות בשתייה (שו"ע או"ח תקט, א-ג). ואילו לגבי פורים, יש מצווה מפורשת להרבות בשתייה. ויתר על כן, זה עיקר עניינם של ימי הפורים להיות (אסתר ט, כב): "יְיָמֵי מְשֻׁתָּה וְשִׂמְחָה". ועל כן אמרו חכמים (מגילה ז, ב): "מיחייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (חייב אדם להשתכר בפורים עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי).

אלא שנאמרו דעות רבות בהגדרת מצוות המשתה, ואפשר לסדרם כשתי דעות עיקריות: יש אומרים שדברי חכמים כפשוטם, שאדם צריך להשתכר כל כך עד שלא ידע להבחין בין "ארור המן לברוך מרדכי" (רי"ף, רא"ש). כלומר, יגיע למצב של שמחה פשוטה בלא חילוקי מדרגות, ואז יהיה אצלו "ארור המן" שווה ל"ברוך מרדכי", שהכל טוב והכל לטובה. וכך אופיים של השיכורים, שאינם יכולים להיכנס לפרטים והכל נדמה עליהם כשווה. אולם אדם שיודע בעצמו שמתוך השיכרות הוא עלול להגיע לעשיית דברים אסורים או מכוערים, צריך להימנע מלהגיע לשיכרות, אלא ישתה הרבה עד שירדם מתוך שיכרותו, וכשיישן לא ידע להבחין בין "ארור המן לברוך מרדכי".

ויש אומרים, שהמצווה היא לשתות יותר מהרגיל, עד שיהיה שתוי, אבל אין להגיע למדרגת שיכור שעלול להתנהג באופן שאינו מכובד. וזאת משום שלהלכה אין מקבלים את הדעה הסוברת שאדם צריך לשתות "עד דלא ידע" (רבי אפרים). או שמקבלים את הדעה שצריך לשתות "עד דלא ידע", אלא שהכוונה לשתות עד שלא יוכל לדקדק במילותיו, וכשיצטרך לחזור ולומר פעמים רבות "ארור המן וברוך מרדכי" יתבלבל לפעמים (תוס' ור"ן).

למעשה, כל אדם צריך לבחור בעצמו את הדרך שבה יוכל יותר לשתות ולשמח לשם שמים. וכיוון שהאנשים שונים זה מזה בטבעם, יש דעות שונות כיצד לקיים את המשתה והשמחה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף תכניות סיוע ומניעה

[11]. שלוש דרגות בשתייה: א) שתוי, ב) שיכור, ג) שיכור כלוט. א) שתוי זה השותה יין עד שהוא מרגיש שמחה וסחרור מסוימים, אבל עדיין הוא יכול לעמוד לפני המלך בכבוד, ולעניין הלכות תפילה, אסור לו להתפלל עמידה עד שיפיג יינו, אבל אם התפלל תפילתו תפילה. ב) שיכור זה השותה הרבה יין עד שאינו יכול לעמוד בפני המלך, מפני שאינו מסוגל להתנהג בכבוד, ואם התפלל עמידה – לא יצא כי תפילתו תועבה. וברכות הנהנין שעליו לברך – יברך גם בשיכרותו. ג) שיכור כלוט הוא ששתה כל כך עד שאינו יודע מה קורה איתו, והרי הוא כשוטה הפטור מהמצוות. ועיין בפניני הלכה תפילה ה, יא. ומכאן למצוות השתייה בפורים. הרי"ף והרא"ש הביאו את המימרא של רבא שחייב איניש לבסומי עד דלא ידע וכו', ומשמע שהבינו המצווה כפשוטה. ובסומי בארמית הוא להשתכר, וכך פירש רש"י במגילה ז, ב. ונראה שזה שייך למדרגת השיכור שהזכרתי (ב), אבל מי שהוא שיכור כלוט כבר אינו מבחין בכלום, ולא רק בין "ארור המן לברוך מרדכי". אולם גם בתוך מדרגת השיכור יש דרגות, ובשלב הראשון הוא אינו יכול לבוא ולדבר כראוי בפני המלך, ועדיין לא הגיע לשלב של "עד דלא ידע". ולמעלה בארתי שזה שיכור שאינו יכול להיכנס ולהבחין בפרטים אלא מבטו כללי, וכאמרם (יומא עה, א): "כל הנותן עינו בכוסו – כל העולם כולו דומה עליו כמישור", ושיכור כזה עלול להתבזות. ואם הוא שמח לשם שמים, הרי שהכל בעיניו לטובה, בין ארור המן ובין ברוך מרדכי. וכך משמע מהט"ז והגר"א. וכך נהג החכם צבי ועוד רבים מגדולי ישראל. וכתב הראב"ה (ח"ב סי' תקסד), שיש מצווה להשתכר "עד דלא ידע" אבל אינה חובה. ונראה שטעמו מפני שאפשר לקיים משתה גם בלא שיכרות שכזו. ומהרי"ף והרא"ש משמע שהיא חובה. ואף שמסופר בגמרא על רבה ששחטיה לר' זירא, מ"מ מזה שהזמינו שוב לשנה אחרת, ור' זירא חשש לבוא, משמע שהמצווה היא אכן "עד דלא ידע" כפשוטו (אשכול ופר"ח).

והרמב"ם (ב, טו) כתב: "ושותה יין עד שישתכר וירדם בשיכרותו". וזה כעין דעת ביניים, שמצד אחד צריך להגיע ל"עד דלא ידע", אלא שלא יגיע לזה במצב של עירנות, שאז הוא שיכור גדול, אלא שמתוך השיכרות ירדם. וכ"כ מהר"י ברונא, והובא ברמ"א (תרצה, א).

ויש סוברים שאין צריך להשתכר כל כך, מפני שהשיכרות מגונה ומביאה לאיסורים חמורים, וכ"כ אורחות חיים. וכעין זה כתב המאירי: "שאינו אנו מצווים להשתכר ולהפחית עצמנו מתוך השמחה, שלא נצטוונו על שמחה של הוללות ושל שטות אלא בשמחה של תענוג שיגיע מתוכה לאהבת הש"י והודאה על הנסים שעשה לנו". והמאור כתב בשם רבנו אפרים, שמזה שהגמרא הביאה את המעשה על רבה ששחטיה לרבי זירא, משמע שאין הלכה שצריך לשתות "עד דלא ידע". אולם מוכרחים לומר שגם לדעות אלו, חייבים להרבות בשתייה עד שיהיה שתוי שאינו רשאי להתפלל, וכן עולה בבירור מהדיון על זמן הסעודה, שהרחיקוהו מזמן התפילה, כי סמוך לסעודה אסור להתפלל. ועוד, שמצווה לשתות בפורים יותר מאשר ביו"ט, שפורים הוא יום משתה. וכיוון שביו"ט יש מצווה לשתות יין כדי לשמוח, ומשמע שצריך לשתות לפחות רביעית (הגר"ז בתורה אור צט, ג), וכבר ברביעית נעשים שתויים, ממילא בפורים צריכים להתקרב לשכרות.

והתוס' והר"ן פירשו, שישתה עד שיתבלבל לפעמים במילים "ארור המן וברוך מרדכי". ואבודרהם פירש, שהיה להם פיוט שהיו צריכים לדקדק לענות, פעם "ארור המן" ופעם "ברוך מרדכי", וכשהיו שתויים היו מתבלבלים. והאגודה ור"ו פירשו, שהגימטריא של שניהם שווה, וכשישתו יתקשו לחשבה. ונימוקי יוסף פירש, שישתה ויתבדח עד שיראה כאילו "לא ידע". וגם לדעות אלו מצווה להיות שתויים אבל לא שיכורים, והם סוברים שהלכה כרבא וצריך לשתות "עד דלא ידע", אלא שאין הכוונה לשיכרות גדולה. וכעין זה דעת השל"ה והרמ"ע. ונראה שאם נדייק בדעות אלו, נמצא שהמצווה היא להיות שתוי או אף שיכור קצת, וכדעת הב"ח שקיבל את דברי רבנו אפרים להלכה, אולם כתב: "ויהא שתוי או אפילו שיכור שאינו יכול לדבר לפני המלך, רק שתהא דעתו עליו". וכעין זה גם דעת יד אפרים, אלא שהוא סובר שדברי רבא לא נדחו, וכוונתו עד "דלא ידע" ולא עד בכלל. וכעין זה פירשו השפת אמת

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף תכניות סיוע ומניעה

ור"י סלאנטר, שצריך לשתות כל היום, מתוך מטרה להיות שמח, ואם יגיע ללא ידע, ייפטר מהמצווה ושוב לא יצטרך להמשיך לשתות. וע' בהזמנים בהלכה לרב זוין ע' רג-רז, ובתורת המועדים יא, ג.

**א – המשך הלכות השתייה
ההלכה מפרק ט"ז - מצוות השמחה והחסד. קישור ישיר להלכה.**

יוצא אדם ידי שתייה בפורים בכל משקה משכר, אולם עדיף לשתות יין, מפני שנס הפורים נעשה על ידי היין. ומי ששמח יותר במשקים אחרים, יקבע את עיקר שתייתו על המשקים שהוא אוהב, שעיקר המצווה היא לשמוח. ואם הוא קצת שמח בשתיית יין, טוב שיתחיל את שתייתו על היין, זכר לנס [12]. גם לנשים יש מצווה להרבות בשתיית יין המשמח, אלא שעליהן להיזהר משיכרות, שהשיכרות גנאי לנשים יותר מלגברים, והיא מפירה את מצוות הצניעות שנשים משתבחות בה [13]. מי שיודע בעצמו שכל אימת שהוא שותה הרבה יין הוא מתחיל לבכות ולהצטער, או שכואב לו הראש, מוטב שישתה רק מעט יותר ממה שהוא רגיל, ובכך יקיים את המצווה. מפני שעיקר המצווה לשמוח, ואם מתוך השתייה הוא נעשה עצוב, הרי שהפר את המצווה. ורק אם גם בכייתו נעשית בשמחה, כגון שהוא שמח לבכות על דברים חשובים, כעל מצבו של עם ישראל ובניית בית המקדש, או על מצבו הרוחני שעדיין לא זכה לעשות תשובה גדולה, אז יכול לקיים את המצווה בשתייה "עד דלא ידע".

מי שיודע בעצמו שאם ישתכר יתפרע ויפגע באנשים אחרים, או שיגיע להתגולל בקיאו ויבזה את עצמו ברבים – לא ישתכר, ויקיים את מצוות השתייה בשתייה של יותר מכדי לימודו. ואל יצטער על כך. ואף שאמרו חז"ל (עירובין סה, א): "נכנס יין יצא סוד", ואם כן מתברר לכאורה שיש צד בפנימיותו שנוטה לאלומות והתבהמות, מכל מקום כבר אמרו חז"ל (אבות ה, כג): "לפום צערא אגרא", וכיוון שבפועל בחייו הוא מצליח לרסן את כוחותיו, הרי שהוא עושה תיקון גדול [14]. כדי לקיים את המצווה כראוי, צריכים לדעת שהאלכוהול מגיע לשיא השפעתו כעשרים דקות אחר שתייתו. ויש טועים ושותים כוס יין או משקה חריף, וכיוון שתוך חמש דקות אינם חשים שינוי משמעותי, סוברים שעליהם להוסיף עוד כוס, וכיוון שגם אז אינם חשים שקיימו את מצוות השתייה, שותים עוד כוס, וליתר ביטחון עוד אחת. ואז פתאום הכוס הראשונה מתחילה להשפיע, ומיד אחריה השנייה, השלישית והרביעית, ובבת אחת נופלים שיכורים מאוד, ומתבהמים ומקיאים, וכדי בזיון וקצף. על כן צריכים לדעת כיצד לשתות ולשמוח, ולהמתין בין שתייה לחברתה לפחות חצי שעה, ולשלב את השתייה בתוך האכילה, וכך יוכלו לשמוח כראוי בכל הפורים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף תכניות סיוע ומניעה

[12] עיין מקראי קודש פרנק מד, שמביא מקורות לשתות דווקא יין. אולם נראה להלכה שאינו אלא לכתחילה, כי המצווה שנזכרה בפסוק ובראשונים היא לשתות עד דלא ידע, ולא מזכר כלל יין. והעיקר הוא לשמוח מתוך משתה. וע' בפס"ת תרצה, ג.

[13] ע' כתובות סה, א, שהיין והשיכרות גנאי לאשה יותר מאיש. ואולי לכן אמרו בפסחים קט, א, לעניין מצוות השמחה ברגל, שכל אחד בראוי לו, גברים ביין, ונשים בבגדים נאים. כי נשים אינן יכולות לשמוח ביין, מפני שהשיכרות גנאי להן. ועיין בפניני הלכה פסח טז, ז, 3, לעניין ד' כוסות. ומ"מ מצווה לנשים לשתות קצת בלא שישתכרו.

[14] כתב בח"א והובא בבאו"ה תרסה, ב, ד"ה 'עד', שלא יגיע לידי עבירה בשיכרות. ואמנם לעניין שלא יתבטל מתפילה כתבתי בהמשך ממרן הרב, שהעוסק במצווה פטור מהמצווה, אולם מוסכם שאסור להביא עצמו לידי חטא. ואמנם מרן הרב במצוות ראייה השמטות תרצה, כתב, שהעיסוק במצווה מגן, והביא ראייה מהרשב"א. מ"מ נראה שלכל הדעות מוסכם, שאדם שיודע מהניסיון שהוא מגיע לידי חטא או ביזיון גדול, שלא ישתכר. וכן פשוט שמי שמצטער מחמת שתייתו המרובה, לא ישתה, כי צריך שיהיה יום "משתה ושמחה". אבל אם הוא בוכה על דברים טובים, ויש לו בזה עונג, מותר ואף מצווה, וראייה לזה משבולי הלקט צ"ג, שהביא מאגדה שר' עקיבא היה בוכה בשבת, ואמר שזה עונג לו. והובא בב"י וברמ"א או"ח רפח, ב, ובמ"ב ד.

**יב – משמעות מצוות השתייה
ההלכה מפרק ט"ז - מצוות השמחה והחסד. קישור ישיר להלכה.**

לכאורה יש לשאול, והלא בתנ"ך ובדברי חז"ל (במד"ר י, ויק"ר יב, א), מבואר שהשיכרות מגונה ועלולה להביא למכשול, ומדוע נצטוונו להשתכר בפורים. אלא הטעם, שכל הנסים שנעשו בפורים לישראל נעשו על ידי היין. ושתי נטרדה ממלכותה במשתה היין ובאה אסתר במקומה. וכן עניין המן ומפלתו היה במשתה היין. וצריך לומר, שאמנם ככלל השיכרות מגונה, אולם אי אפשר להתעלם גם מהצדדים הטובים שבה, שעל ידה מתגלית שמחה פשוטה, שמבטאת שמחה גשמית ומשחררת, מלאת עוצמה וחיוניות. אלא שבכל השנה התאוה וההוללות שבשיכרות מאפילים על הצד הטוב שבה, ולכן היא גורמת למכשולים רבים. אבל בפורים, כאשר שותים ושמחים בישותה ה', לזכר הנס שנעשה על ידי המשתה, מתגלים הצדדים הטובים שבשתייה.

ויש עוד משמעות עמוקה יותר, שבפורים מתגלה הקדושה הנצחית שבישראל, וממילא מתברר שכל מה שעושה ה' לישראל הכל לטובה, ואף מה שנראה בתחילה כרע בסופו של דבר מתהפך לטובה. ומתוך שתיית היין לשם מצווה מתגלה הסוד, שאף החומריות של ישראל בפנימיותה היא מקודשת. ואף שהגוף ותחושותיו נראים לכאורה כמפריעים לעבודת ה', במדרגה הגבוהה של פורים, נהפוך הוא, והם עוזרים מאוד לעבודת ה' בשמחה וחיוניות.

ועוד יותר עמוק. ככלל התורה והדעת צריכים להדריך את החיים, וכשאדם הולך בדרך זו, הוא שמח אלא ששמחתו מוגבלת לפי הכרתו. אולם במדרגה עליונה של אמונה, שאנו זוכים לה בפורים, אנו יודעים שה' מנהיג את העולם לטובה, ואף שלפעמים הנהגתו אינה מובנת לנו, אנו מבטלים את דעתנו ומקבלים את הנהגתו בשמחה. וזהו מדרגת "עד דלא ידע", דבקות במדרגה שמעל לכל השגה אנושית, שקשורה כל כולה לאמונה במסירות נפש. ומתוך אמונה עליונה שכזו, שהיא אמונת ישראל, מגיעים לשמחה בלא גבול [15].

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל פדגוגי
אגף בכיר שירות פסיכולוגי ייעוצי
אגף תכניות סיוע ומניעה

---

[15]. הביאור הפשוט מובא בא"ר ובבאו"ה תרצה, ב. וע"ע במצוות ראייה השמטות תרצה. ולא מקרה הוא שיש בזה פירוש לפנים מפירוש, כי זה דרכו של היין הטוב שמגלה סוד, ובתחילה יש פירוש אחד, ומתוכו מתגלה עוד פירוש. ושלושה פירושים אלה הם לפי שלוש דרגות של שתייה, הראשון שתוי בלבד, והשני שיכור, והשלישי שיכור גדול "עד דלא ידע" כפשוטו. ועיין בתורה אור לבעל התניא מאמר "חייב איניש לבסומי" ע' צח-א-ק,ב, ובמיוחד צט, ג-ד. ונשים בזכות הענווה הטבעית שלהן מגיעות לכל זה במעט שתייה.